

Drie preampmodules op Lunchbox-formaat

De preamp is de eerste stap tussen de microfoon en de ad-converter. Die eerste versterkertrap bepaalt de klank en de resolutie van het geluid dat je opneemt. Een belangrijke schakel dus, die in veel verschillende uitvoeringen te koop is.

door Marnix Bosman > marnix@interface.nl

Een microfoonvoorversterker lijkt zo simpel, maar hij is enorm belangrijk. Een microfoon produceert maar hele kleine signaaltes die je zorgvuldig moet ver-

sterken. Gaat er iets fout in de eerste versterkertrap dan is dat niet meer te corrigeren, ook al gebruik je een compleet arsenaal aan processors en plug-ins. De microfoonversterker is dus bepalend voor de kwaliteit. Maar hoe ziet een goede preamp eruit? Het antwoord op die vraag is ingewikkeld, omdat

INFO

AMS-Neve
www.ams-neve.com
• Prijs excl: € 851,-
• Distributie: Europe AudioVideo Rent, www.eavr.nl; Helios Pro Audio Solutions, www.helios.nl; Maartens Sound & Vision, www.msv.nl; Studio Guys, www.studio-guys.nl

Millennia Media
www.mil-media.com
• Prijs excl: € 701,-
• Distributie: Helios Pro Audio Solutions, www.helios.nl

Roll Music
www.rollmusic.com
• Prijs excl: € 950
• Distributie: Sound Service Duitsland, www.soundservice.de

Met dank aan Helios voor het uitlenen van de Roll Music RMS5A7 Tubule

behelve technische zaken ook de smaakfactor een rol speelt. Er zijn talloze voorversterkers te koop met allemaal hun eigen specifieke eigenschappen. Uit het eveneens gigantische aanbod in het Lunchbox-formaat bekijken we drie heel verschillende benaderingen.

AMS-Neve 1073LB

Neve heeft natuurlijk een geweldige reputatie als het gaat om preamps en eq's. De in 1970 door Rupert Neve zelf ontworpen 1073 preamp/eq is wellicht de beroemdste Neve module op aarde. Originele 1073 modules worden voor veel geld verhandeld, en ook de vele remakes zijn vaak prijzig. AMS-Neve bouwt zelf een officiële reissue en produceert daarnaast de 1073LB module voor de Lunchbox. De 1073LB bevat alleen de preamp. Voor de eq uit de originele 1073 moet je de 1073LB eq erbij kopen.

De basis van de 1073LB preamp is in principe identiek aan het origineel en dus discreet opgebouwd in klasse A-techniek en met speciale door Neve gespecificeerde in- en uitgangstrafo's. Aan de buitenkant oogt de 1073LB heel simpel, maar kijk je onder het deksel dan is meteen duidelijk waarom dit apparaatje zoveel kost. De 1073LB heeft een stappenschakelaar en een trimpotmeter voor het instellen van de versterking. Die trimregelaar moet je licht indrukken om de fantoomvoeding in te schakelen. Dat lijkt een leuke oplossing, maar als je niet oplet, druk je hem per ongeluk in tijdens de opname met een doffe klik als gevolg. De gecombineerde mic/lijn-ingang op de voorzijde is wel erg handig.

Als je voor het eerst met een 1073 module aan de slag gaat, begrijp je meteen waarom hij zo populair is geworden. Hij gedraagt zich namelijk heel prettig en levert altijd muzikale resultaten. Zelfs als je hem op z'n donder geeft en hard aanstuurt, blijft het resultaat heel bruikbaar. Het karakter heeft ronde kantjes, maar is nooit overdreven warm. De

weergave heeft veel detail en is lekker punchy met body in het laag wat gewoon heel lekker klinkt. Volgens de kenners komt hij dicht in de buurt van het origineel, maar haalt hij dat net niet. Wat mij betreft doet dat er weinig toe. Waar het om gaat, is dat dit absoluut een goede, bruikbare preamp is. De weergave is vol met een warm randje, maar kan ook heel zuiver en gedetailleerd zijn, afhankelijk van de manier waarop je hem gebruikt. De combinatie van klasse A-elektronica en transformatoren geeft karakter, en dat verklaart het succes van de 1073.

Roll Music RMS5A7 Tubule

De basis van de RMS5A7 Tubule module is een buis, en eigenlijk kan dat helemaal niet in een Lunchbox preamp! De voedingspanning bij een Lunchbox is tenslotte maar 32 volt (+/- 16V) en dat is veel te weinig voor een buis. Met zogenaamde Step-up-converters wordt de voedingspanning naar de noodzakelijke hoogspanning gebracht. Voor buizenpuristen is dit vloeken in de kerk, maar het is een techniek die toch heel goed kan werken.

De RMS5A7 Tubule is een volledig buizenontwerp zonder op-amps of transistoren in de signaalweg, zoals bij andere zogenaamde buizenvoorversterkers nogal eens het geval is. Naast een echte buis heeft de RMS5A7 bovendien een dikke uitgangstrafo, wat altijd een interessante feature is. Het hart van de versterker (max. 66dB) is een ECC832 buis, een speciale dubbeltriode die intern eigenlijk bestaat uit een ECC83 (12AX7) triode en een ECC82 (12AU7) triode.

De bovenste potmeter op de module is een ingangsverzwakker die direct na het -20dB pad is geschakeld. Hiermee regel je het ingangsniveau naar de buizentrap. De versterking van de buis stel je in met de onderste stappenschakelaar. Deze constructie lijkt vreemd, maar is heel handig omdat je zo de werking van de buizentrap kunt variëren. Stuur je de buis vrij hard aan, dan kun je de

versterkingsfactor laag houden en is het gedrag van de RMS5A7 heel lineair met een clean, helder en gedetailleerd geluid. Gebruik je bij hetzelfde ingangsniveau meer ingangsverzwakking dan moet de buis meer versterken en gaat de RMS5A7 warmer en ronder klinken. Je hoort dan meer van de typische buizenvervorming terug, en door de buis echt heftig in de verzadiging te sturen gaat het zelfs ruig klinken. Voor extreem rauwe buizenvervorming, zoals bij een gitaar-preamp, is de RMS5A7 niet echt geschikt. Een dik, rond en warm geluid is met deze preamp echter een fluitje van een cent. Een preamp dus met meer klankmogelijkheden dan je wellicht zou verwachten.

Millennia Media HV-35

Millennia Media bouwt voornamelijk mic-preamps in vele soorten en maten. De mensen achter het merk komen uit de wereld van de klassieke muziek en de jazz, en dat merk je aan de ontwerpfilosofie. Pure audio-kwaliteit is hier het doel, en dat zie je terug in de lage vervorming (< 0,001%) en het brede frequentiebereik (3Hz tot 300kHz) van de HV-35 preamp. Hier worden dus ook geen licht vervormende en kleurende onderdelen als buizen of transformatoren gebruikt. Millennia Media gebruikt op-amps en tegen de printplaat gemonteerde componenten om de signaalweg zo kort mogelijk te houden.

De ontwerpfilosofie van Millennia hoor je direct terug als je met de HV-35 werkt. Het geluid is heel clean en neutraal; eigenlijk heeft de HV-35 zelf geen klankkarakter. Mede door de hele lage ruis hoor je perfect wat de microfoon precies doet, en hoe het instrument of de stem die je opneemt precies klinkt. Je hoort dus echt alles, en dat is behalve verhelderend soms ook frustrerend. Er wordt echt niks verdoezeld: iedere nuance van je bron wordt hoorbaar. De weergave is supertransparant en helder, zowel bij gebruik met een microfoon als een di. De aparte instel-

SPECIFICATIES

AMS-Neve 1073LB
• mic/lijn-switch voor en achter
• low-Z
• max. gain: 80dB
• trafo-i/o

Roll Music RMS5A7
• mic/lijn-switch achter
• pad: 20dB
• max. gain: 66dB
• trafo-output
• buis (ECC832)

Millennia Media HV-35
• mic/lijn-switch voor en achter
• hi-Z/di-input
• low cut-filter
• pad: 15dB
• max. gain: 60-70dB
• elektronisch gebalanceerd
• ribbon mode +10dB

mogelijkheid voor een ribbonmicrofoon is handig. De HV-35 is een preamp zonder karakter, en dat is bedoeld als compliment. Een preamp die echt laat horen wat er gebeurt.

Samengevat

Drie preamps met een geheel eigen ontwerpfilosofie, opbouw en karakter. Drie preamps ook die daardoor eigenlijk nauwelijks te vergelijken zijn. Ze hebben alle drie hun eigen karakter, mogelijkheden en waarde. De HV-35 is bijna karakterloos en zo is hij ook ontwikkeld. Het neutrale en transparante gedrag is zijn kracht en maakt hem ideaal voor het opnemen van akoestische muziek, zang, orkesten of omgevingsgeluid. Zoek je meer karakter, dan is de Neve 1073LB de logische keuze. Hij doet precies wat je van een Neve preamp verwacht en is gewoon altijd een goede investering; de goedkoopste manier om een echte Neve in huis te halen. De Roll Music RMS5A7 heeft meer in huis dan het uiterlijk doet vermoeden. Buizen en transformatoren bieden op zichzelf al genoeg karakter, maar de slimme combinatie van een ingangsverzwakker en de instelbare versterkingsfactor maken hem echt superinteressant. Kiezen is dus moeilijk; eigenlijk wil ik ze alle drie! ■

